

Բ. ՏԱՐԻՈՅ ՄՈՒՏՔԻՆ

Այսպես տրուած է նիւթը։- Բ. Տարւոյ մուտքին։ Շատ ընդհանուր տարագ է անշուշտ։ Բայց կը խորհիմ թէ ընտրութեան խնդիր չի մնար։ Ամբողջ առաջին տարին կարծես կը պատրաստէ ինքզինք, որպէս զի իրմով զբաղինք Բ. Տարւոյ մուտքին։

Դժուար ըլլալ թերեւս կարգաւոր ծրագրի մը վրայով արտայայտել զայն։ Տարօրինակ իսառնուրդ մը եղաւ անկախ իսանդալառութեան պահերու, բեկումներու, անկումներու, լարուածութեան, կրկին կանգումներու, գործունէութեան։ Կրնամք խոստովանիլ որ կեանք մըն էր սկսած կազմաւորուիլ մեր շրջապատին ներս։ Կեանք մը, որ հեռու էր գինք կանխող շրջանի աննկարագիր, վանողական, իրերամերժ պայքարի մոլուցքէն։

Կը չափազանցե՞մ արգեօք։ Բայց մեր զգացումն է մեզի վկայողը։ Ու չէ խաբած մեր զգացումը մեզի։ Մէկ տարուան մէջ մեր ներքին կեանքը, մեր շրջապատը թօթուեց ինքզինք իր այլամերժութեան պատմութեանէն։ Անդիմագիծ կամ բազմադիմագիծ անհատներ Բովբովի եկած ձգտումը ստեղծած են նոյն պարեգօտը հագնելու՝ հոգիի, մտքի, նկարագրի։ Եւ կրնամք ըսել թէ, այդ քանին համար անհրաժեշտ շրջանակը, մթնոլորտը իրողութիւն է հիմա արդէն։

Բայց ասիկա, ինչպէս կ'ըսենք, «յնընդհանուրն առնուած» ճշտումն է երեւոյթին։

Իչնենք կեանքին։

Ու պիտի տեսնենք որ չէ քայած անիկա շարժումին հետ։ Այսինքն մենք հեռու ենք տակաւին մեր նպատակին իրագործումը ապրել։ Որովհետեւ Բ. Տարւոյ Մուտքին խոր կերպով շեշտուած

նկարագիր մը մէջտեղ դնելու համարձակութիւնը չունիմք դեռ։ Հաւաքական դիմագիծ մը չենք յաջողած յառաջ բերել, զգալի ընել, ո՛չ իրարու հետ ունեցած մեր ներքին եւ ոչ ալ արտաքին մեր շրջապատին հետ մեր յարաբերութիւններուն մէջ։

Մեղադրանքի բաժին մը անխուսափելի է մեր ճիտին։ Բայց նոյնքան անխուսափելի կը գտնեմ մեր պարտքը, մեր պանդաղութիւնը՝ դիմագիծ, նկարագիր կազմելու մեր առաջադրութեան մէջ։ Այս տարին, հողը քարքարուտէմ մաքրելու, տափելու յատկացուեցաւ։ Ու ասիկա՝ որքան անխուսափելի, նոյնքան անհրաժեշտ աշխատանք էր։ Երբ մանաւանդ նկատի առնուի ներքին խօսքայսերու գոյութեան պարագան։ Անձեր եւ միջադէպեր մասնաւորելու հարկ չկալ կարծեմ։ Մեր նպատակը, այս ժամուն, պաղարիւն անդրադարձը կատարել է անցնող մէկ տարուան՝ Բ. Տարւոյ մուտքին քարձուկէն։ Այս է պատահալ որ, չուրանալով հանդերձ խանդավառութիւնը գոր ունեցանք մեր այս ձեռնարկին ընթացքին, չենք կրնար ուրանալ մասն մեր դիմագիծին թերխաշութիւնը՝ գոյն եւ մորթ թռնած չլլալու, իրրեւ մանուկ հաւաքականութիւն մը։ Ու ասիկա հաստատելու համար դժուար չէ դիտել թէ ի՞նչպէս, մեզմէ իւրաքանչիւրը, իր անձին ցցուն քնագդնեղով կ'ապրի դեռ։ Մինչդեռ հաւաքական գործունէութեան մը յաջողութիւնը համեմատական է անձնականութիւններու ընկղմումին, քարեծնութիւն։ Մեր անձնական նկարագրի շեշտ, հաստ գիծերուն։ Այդ ցցունքները աւելի չափով դեռ պէտք ունին խարտոցուելու։ Ատով՝ աւելի մօտենալու համար շրջանակի ըմբռնումին, դիւրաստեղծեան, դժուարութեանց յաղթելու, կեանքի մէջ ցցունող

արգելեցին վրայեն անցնիլ կարենալու, մասնորոշման, եւ ամբողջին ալ տոկոսն մնալու գաղափարին, որ գաղափարն է կատարելութեան:

Մեր կեանքը ցոյց կու տայ սակայն թէ որքան հեռու ենք մեր միութեան բուն նպատակէն: Լայն է բացաստանը անջրպետին:

Ի՞նչ ընել՝ որպէս զի յաջորդ անդրադարձին՝ Գ. Տարույ մուտքին, երբ այսպէս կենանք նորին, Բ. Տարույ ընթացքին կատարուած լաւագոյն իրագործումներու հրճուանքը ունենանք:

Եթէ պէտք ըլլար աշխարհայեացքի փանի մը թելադրութիւններ քանադեմ, առաջին տեղը պիտի տայի «անհատական անյարադարձութիւն»: Այսինքն միութեան մը իւրաքանչիւր անդամ անհատապէս պէտք է գիտնայ ապրիլ նպատակը, որուն համար կան իրենք: Իր կեանքին եւ զբաղումներուն նիւթը ընել զայն, փանի որ տեսակ մը ուղեցոյց է անկախ: Նպատակի մը յաջողութիւնն էական պայման է՝ յաճախ շփուիլ, եւ մտածումներուդ եւ զգացումներուդ լոյսին մէջ պահել առարկան ձգտումիդ: Խաղալ անոր հետ, ճիշտ ինչպէս մանուկը իրեն տրուած խաղալիքին հետ կ'ընէ, զայն ածէն տեղ իրեն հետ կը պտտցնէ: Եւ ի՞նչ շրջանակի ու պայմաններու մէջ ալ գտնուի, իր խաղալիքը կը փնտռէ, անով կը տարուի: Նոյն է պարագան մեզի համար: Տարուիլ պէտք է մեր նպատակով, որ հեռապատկերն է մեր ապագայ կեանքին:

Մեր առօրեայ զբաղումներուն ընդմէջէն անդրադառնալ մը մեր առաջադրութիւններուն, թէ հեռու պիտի պահէ մեզ թերացումներէ, եւ թէ՛ անխուսափելիօրէն խանգալառութիւն մը յառաջ պիտի բերէ մեր մէջ անոր մասին: Միշտ չերմութեան մը, խանդի մը մէջ մնալուն քարիքը ներքին այն լեցութիւնն ու զօրութիւնն է, որ ժպիտով դիմաւորել

պիտի տայ մեզի, յուսահատութիւնները, անակնկալները կեանքին, մեր գիտուն թափուող:

Անհատապէս պիտի ունենանք թու-լացման, բարոյալիքի պահեր, որոնք հեռացնեն մեզ մեր նպատակէն, բեկումներ ստեղծելով մեր ներսիդին: Ասոր դէմ վրէժական է միջոցը. - խիստ ըլլալ ինքզինքին հանդէպ: Թոյլ չտալ ոեւէ արարք, նոյնիսկ ներքին մտածման, որ աչք բաճախ, երբ անկախ շեղումն է, կամ նուագումն կու գայ մեր հեռապատկերին: Կարելի այս բեկումները ի մտի ունենալով էր որ անհրաժեշտ կը նկատէի շարքական հաւաքութիւնները, թէ իսկ մասնաւոր խնդիր կամ նիւթ գոյութիւն չունենար: Բով Բովի գալն իսկ սրտերը կը բաճախ նոյն ճամբուն:

Աւելի դժուար՝ քայքայ կարեւոր պարագայ մըն է ունակութիւնը սեղանի առջեւ նստիլ կարենալու եւ կանոնաւոր աշխատանք կատարելու: Կրօնաւորի մը կեանքին միախառնութիւնն է կրնամ ըսել՝ այս վարժութիւնը: Ու եթէ մենք ինքզինքնիս չենք գտած տակաւին, մեծ բաժին մը պէտք է տալ աշխատելու կամքի պակասին՝ մեր մէջ:

Երկրորդ երեսին վրայ, այսինքն հաւաքական գործունէութեան մէջ, խնդիրը աւելի պարզ կը դառնայ երբ անդամները հարկ եղած պատրաստութիւնը ունին արդէն անհատապէս: Անուրանալի է բաժինը, դերը պետի մը կամ գործադիր, վարիչ մարմիններուն: Թերացումներու հանդէպ ասոնց խստութիւնը քարիք է ըստ ամենայնի: Պէտք չէ թոյլատու գտնուիլ, կամ աչք գոցել որեւէ զանցառութեան: Ինքնին, ու եթէ կ'ուզէի հոգեբանօրէն, թուլացումը այս կէտին է որ ծայր կու տայ: Ինքնարդարացում ու չմեղանք ամէն արարքի համար կարելի է: Բայց սխալ փաղաքականութեան ճամբան է ատիկա, երբ մանաւանդ նպատակ ունինք դրական արդիւնքներ ձեռք բերել: Մարդ

ինքզինք կը շինէ երբ իբրեւ դատախազ կը կանգնի ինք իր գործերուն դիմաց: Ինքզինք չ'մեղեղու ունակութիւնը ծանծաղամիտ կը դարձնէ մարդը: Ասկէ գգուշանալու համար է որ կ'ըսենք. «Սանձը միշտ քաշուած, քոնուած պէտք է պահել»: Առաջադրուած ամէն որոշում, ամէն դժուարութեան հակառակ, պէտք է անպայմանօրէն գործադրուի:

Աւելի դրական արդիւնքի կը հասցնէ, եւ աւելի բարերար հետեւանքներ ունի հաւաքական գործունէութիւնը: Պատասխանատու մարմինը այնպիսի աշխատանքներ պիտի փորձէ մէջտեղ դնել, ուր ամէն անդամ անձնական բաժին մը ունենայ մասնակցութեան: Հաւաքական այդ գործերուն մէջ, անհատականութեան ցցուն բնագոյնները անխուսափելիօրէն կը խարտոցուին: Ու մենք վարժութիւնը կ'ունենանք ընկերութեան մը մէջ գործելու կերպին, ուրիշներու հետ վարուեցողութեան, մարդերուն թերի կողմերը փնտրելու, համոզուող դառնալու, կեանքը հասունութեամբ մը ապրելու:

Ու կենցաղագէտ ըլլալը լաւագոյն յատկանիշներէն է. գոր կ'օճաւոր մը կրնայ ունենալ:

Ու մենք այդ բոլորին նախատարերքն է որ կը փորձենք մեր շարժումին այս սկզբի շրջանէն:

Ու մենք տարի մը քալել եմք մեր շարժումին հետ: Այդ իսկ բաւ է երաշխաւորելու համար յաջորդ օղակները յարատեւութեան շղթային: Աւելի ապահով՝ եթէ ուզենք անդրադառնալ որ պատմութեան մէջ նոր էջ մը կը բացուի ինքնին մեր այս կազմակերպուածութեամբ: Անկման շրջանին մէջէն, ինչպէս ի վեր, այս ճիգը, պէտք է հաւատալ որ կանչուած է ճակատագրական դեր մը ստանձնելու դարաւոր ու վանական այս հաստատութեան դժբախտ այս օրերուն: Ունենալ պէտք է կանչուած ըլլալու գգացումին հպարտութիւնը:

Ու ապագան տեղ պիտի ունենայ մեզի տակիք:

15/10/43

Թ.Ա.Մ.